

ภาคผนวก ก
งบดุล และงบกำไรขาดทุน
ปี 2541-2544
ของบริษัท นิมซ์เส็ง (1988) จำกัด

บริษัท นิ่มซีเส็งขนสง 1983 จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541-2544

	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,023,902.49	278,944.03	534,187.04	11,201,312.96
เงินทรงจ่าย	-	-	300,000.00	-
เช็คลงวันที่รับล่วงหน้า	-	-	166,596.00	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	-	-	726,127.77
ลูกหนี้เงินกู้ยืมกรรมการและลูกจ้าง	-	-	4,180,782.79	4,811,143.98
รวมทรัพย์สินหมุนเวียน	<u>1,023,902.49</u>	<u>278,944.03</u>	<u>5,181,565.83</u>	<u>16,738,584.71</u>
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)				
เครื่องมือเครื่องใช้	72,030.00	-	-	-
เครื่องใช้สำนักงาน	42,512.00	-	-	-
อาคารโกดัง	1,537,835.00	-	-	-
อุปกรณ์สำนักงาน	5,970.00	-	-	-
ทรัพย์สินเครื่องใช้	1,760,348.00	-	-	-
ยานพาหนะ	<u>520,550.00</u>	-	-	-
รวมที่ดินอาคารและอุปกรณ์	<u>3,939,245.00</u>	<u>4,358,118.87</u>	<u>5,307,548.21</u>	<u>8,063,115.12</u>
สินทรัพย์อื่น				
เงินประกันการใช้น้ำ	-	1,500.00	-	-
เงินประกันการใช้อิทธิพล	-	<u>6,510.00</u>	-	-
รวมสินทรัพย์อื่น	-	<u>8,010.00</u>	<u>585,330.00</u>	<u>9,099,356.02</u>
รวมสินทรัพย์	<u>4,963,147.49</u>	<u>4,645,072.0900</u>	<u>11,074,444.04</u>	<u>25,837,940.73</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น**หนี้สินหมุนเวียน**

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,000.00	10,000.00	10,000.00	
เงินเบิกเกินบัญชี	-	-	-	191,253.52
เจ้าหนี้เงินประกันพนักงาน	-	-	2,718,728.00	
เจ้าหนี้ค่าขนส่ง	-	-	3,695,366.00	15,518,687.00
เจ้าหนี้ค่าน้ำมันรถ	-	-	498,300.00	
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	51,234.43	59,532.36	32,268.62	
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	-	20,088.10	37,296.87	
เงินประกันสังคมค้างจ่าย	-	129,192.00	193,192.00	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	6,200,865.36
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>52,234.43</u>	<u>218,812.46</u>	<u>7,185,151.49</u>	<u>21,910,805.88</u>
เจ้าหนี้และเงินกู้ยืมจากผู้ถือหุ้น	<u>1,499,000.00</u>	<u>773,372.96</u>	-	-
รวมหนี้สิน	<u>1,551,234.43</u>	<u>992,185.4200</u>	<u>7,185,151.49</u>	<u>21,910,805.88</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น-หุ้นสามัญ	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>	<u>1,000,000.00</u>
กำไร (ขาดทุน) สะสม	<u>2,411,913.06</u>	<u>2,652,887.48</u>	<u>2,889,292.55</u>	<u>2,927,134.85</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>3,411,913.06</u>	<u>3,652,887.48</u>	<u>3,889,292.55</u>	<u>3,927,134.85</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>4,963,147.49</u>	<u>4,654,072.90</u>	<u>11,074,444.04</u>	<u>25,837,940.73</u>

บริษัท นิมชีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด
งบกำไรขาดทุนและกำไรสะสม
สำหรับสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541-2544

	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
รายได้				
รายได้จากการขนส่ง	74,822,605.20	91,493,637.22	107,781,705.71	129,214,993.02
ดอกเบี้ยรับ	-	-	239,976.67	-
รายได้อื่น	-	-	1,474,836.05	2,045,603.63
รวมรายได้	<u>74,822,605.20</u>	<u>91,493,637.22</u>	<u>109,496,518.43</u>	<u>131,260,596.65</u>
รายจ่าย				
ต้นทุนในการขนส่ง	36,322,470.77	45,004,832.18	52,461,251.05	64,926,836.39
ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการบริหาร	<u>38,188,636.33</u>	<u>45,985,003.55</u>	<u>56,300,948.91</u>	<u>65,350,948.71</u>
รวมรายจ่าย	<u>74,511,107.10</u>	<u>90,989,835.73</u>	<u>108,762,199.96</u>	<u>130,277,785.10</u>
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	311,498.10	503,801.49	734,318.47	982,811.55
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	34,260.20	47,439.98
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	<u>93,449.43</u>	<u>151,140.45</u>	<u>210,017.48</u>	<u>280,611.47</u>
กำไรสุทธิงวดนี้	218,048.67	352,661.04	490,040.79	654,760.10
กำไรสะสมยกมาจากรายปีก่อน	<u>2,193,864.39</u>	<u>2,411,913.06</u>	<u>2,399,251.76</u>	-
บวก ภาษีเงินได้นิติบุคคลของงวดก่อน	-	101,842.24	-	-
บวก เงินสมทบกองทุนทดแทนของงวดก่อน	-	9,844.38	-	-
กำไรสะสมยกไป	<u>2,411,913.06</u>	<u>2,652,887.48</u>	<u>2,889,292.55</u>	-
กำไรต่อหุ้น	<u>21.80</u>	<u>35.27</u>	<u>49.00</u>	<u>65.48</u>
รายการปรับปรุง				
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	93,449.43	-	-	-
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี	37,500.00	-	-	-
หัก ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	<u>4,715.00</u>	-	-	-
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	<u>51,234.43</u>	-	-	-

บริษัท นิมซีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541

1. ต้นทุนในการขนส่ง

ค่าน้ำมันรถ	24,008,493.00
ค่าขนส่ง	11,558,233.60
ค่าเบี่ยงเบียนพาหนะ	21,468.00
ค่าอะไหล่ซ่อม	<u>734,276.17</u>
รวมต้นทุนการขนส่ง	<u>36,322,470.77</u>

2. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการบริหาร

เงินเดือน	34,810,894.00
ค่าไฟฟ้าและประปา	1,001,686.38
ค่ารับรอง	1,670.00
ค่าภาษีโรงเรือน	21,875.00
ค่าภาษีป้าย	3,244.00
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,000.00
ค่าประกันสังคม	206,512.00
ค่าไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์	867,129.95
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	430,872.75
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	180,984.25
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	662,768.00
รวมค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการบริหาร	38,188,636.33

บริษัท นิมชีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่

- บริษัทฯ คำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ โดยใช้วิธีเส้นตรง ร้อยละ 5 ต่อปี สำหรับอาคาร ร้อยละ 20 ต่อปี สำหรับยานพาหนะและทรัพย์สินอื่น
- บริษัทฯ ได้ยืมเงินจากผู้ถือหุ้น เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของกิจการ โดยไม่มีผลตอบแทนแต่อย่างใด
- กำไรต่อหุ้น คำนวณโดยการหักกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นที่ออก ณ วันสิ้นปีบัญชี

2. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดการตัดค่าเสื่อมราคาดังต่อไปนี้

รายการ ทรัพย์สิน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกมา	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี	อัตรา ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ปีปัจจุบัน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกไป
อาคาร โกดัง	1,537,835.00	0.00	5	76,891.75	1,460,943.25
ส่วนปรับปรุงอาคาร	0.00	71,850.00	5	857.83	70,992.17
เครื่องมือเครื่องใช้	123,440.00	152,610.84	20	32,543.31	243,507.53
เครื่องใช้สำนักงาน	1,565,899.00	636,059.34	20	358,426.13	1,843,532.21
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	191,521.00	195,042.00	20	63,859.29	32,703.71
ยานพาหนะ	<u>520,550.00</u>	<u>0.00</u>	<u>20</u>	<u>104,110.00</u>	<u>416,440.00</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>3,939,245.00</u>	<u>1,055,562.18</u>		<u>636,688.31</u>	<u>4,358,118.87</u>

3. ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย

	(บาท)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	151,140.45
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี (ภงด.51)	(68,625.00)
หัก ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	<u>(22,983.09)</u>
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	<u>59,532.36</u>

4. ต้นทุนการขนส่ง ประกอบด้วยบริษัท นิมซีเส็งขนส่ง 1983 จำกัด

	(บาท)
ค่าน้ำมันรถ	3,915,971.82
ค่าขนส่ง	37,693,513.00
ค่าซ่อมรถ	<u>3,395,347.36</u>
รวมต้นทุนการขนส่ง	<u>45,004,832.18</u>

5. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินเดือน	39,845,964.00
ค่าไฟฟ้าและประปา	1,199,075.33
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	65,930.00
ค่าภาษีโรงเรือน	4,922.10
ค่าภาษีป้าย	9,554.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	792,27.86
ค่าไปรษณีย์และโทรเลข	3,238.00
ค่าโทรศัพท์	874,723.82
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	529,489.05
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	9,009.00
ค่าโฆษณา	110,967.80
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	129,050.62
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร	4,596.00
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	8,028.00
ค่าयरรักษาความปลอดภัย	493,003.00
ค่าอาหารและที่พัก (ค่ารับรอง)	330.00
ค่าเช่าสถานที่	1,200.00
ค่าซ่อมและบำรุงรักษา	230,018.43
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	210,696.35
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ	724,000.00
ค่าบริหารจัดการกุศล	9,200.00

	(บาท)
ค่าสวัสดิการพนักงาน	58,397.50
ค่าเบี้ยประกันภัย	1,6000.00
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	17,858.00
ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	15,286.38
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	<u>636,668.31</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	<u>45,985,003.55</u>

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

บริษัท นิมซ์เส็งขนส่ง 1988 จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่

- บริษัทฯ กำหนดค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ โดยใช้วิธีเส้นตรง ร้อยละ 5 ต่อปี สำหรับอาคาร ร้อยละ 20 ต่อปี สำหรับยานพาหนะและทรัพย์สินอื่น
- บริษัทฯ ได้ขี้มเงินจากผู้ถือหุ้น เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของกิจการ โดยไม่มีผลตอบแทนแต่อย่างใด
- กำไรต่อหุ้น กำหนดโดยการหักกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นที่ออก ณ วันสิ้นปีบัญชี
- จัดทำงบการเงินตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินสด	388,877.94
เงินฝากธนาคาร ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 520-6-05598-6	105,691.60
ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 520-1-44999-9	<u>39,617.50</u>
รวมเงินสดและเงินฝากธนาคาร	<u>534,187.04</u>

3. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดการตัดค่าเสื่อมราคาดังต่อไปนี้

รายการ ทรัพย์สิน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกมา	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี	อัตรา ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ปีปัจจุบัน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกไป
อาคาร โกดัง	1,460,943.25	65,800.00	5	74,566.31	1,452,176.94
ส่วนปรับปรุงอาคาร	70,992.17	0.00	5	3,549.61	67,442.56
เครื่องมือเครื่องใช้	243,507.53	281,482.58	20	79,784.61	445,205.50
เครื่องใช้สำนักงาน	1,843,532.21	973,876.77	20	482,889.85	2,334,519.13
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	322,703.71	131,321.50	20	78,429.78	375,595.43
ยานพาหนะ	<u>416,440.00</u>	<u>352,642.00</u>	20	<u>136,429.78</u>	<u>632,608.65</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>435,440.00</u>	<u>1,805,122.85</u>		<u>855,693.51</u>	<u>5,307,548.21</u>

4. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินประกันการใช้โทรศัพท์	6,510.00
เงินประกันการใช้น้ำประปา	1,500.00
เงินมัดจำ	295,320.00
เงินประกันการเช่า	<u>282,000.00</u>
รวมสินทรัพย์อื่น	<u>585,330.00</u>

5. ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย

	(บาท)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	210,017.48
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลครั้งปี (ภ.ง.ด.51)	(85,444.46)
หัก ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	(92,304.40)
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	<u>32,268.62</u>

6. ต้นทุนการขนส่ง ประกอบด้วย

	(บาท)
ค่าน้ำมันรถ	8,027,077.00
ค่าขนส่ง	43,870,583.00
ค่าซ่อมรถ	<u>563,591.05</u>
รวมต้นทุนการขนส่ง	<u>52,461,251.05</u>

7. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ประกอบด้วย

	(บาท)
ค่าอะไหล่	3,177,263.85
เงินเดือน	41,575,830.25
ค่าจ้าง	940,000.00
โบนัส	1,392,001.00
ค่าไฟฟ้าและประปา	1,680,864.78
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	6,175.00

	(บาท)
ค่าภาษีโรงเรือน	11,322.10
ค่าภาษีป้าย	9,410.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	1,499,285.67
ค่าไปรษณีย์และ โทรเลข	2,003.50
ค่าโทรศัพท์	1,690,396.96
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	1,155,276.27
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	84,120.93
ค่าโฆษณา	63,483.60
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	178,906.90
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร	25,233.00
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	4,382.00
ค่ายารักษาความปลอดภัย	525,949.94
ค่าอาหารและที่พัก (ค่ารับรอง)	1,132.00
ค่าเช่าสถานที่	323,053.20
ค่าซ่อมและบำรุงรักษา	459,319.72
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	134,485.23
ค่าสอบบัญชี	10,000.00
ค่าบริจจาคากรกุศล	8,225.50
ค่าสวัสดิการพนักงาน	142,951.00
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	1,132.00
ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	40,156.00
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	<u>855,693.51</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	<u>56,300,948.91</u>

8. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย มีรายละเอียดดังนี้

<u>วันเดือนปี</u>	<u>ชื่อหน่วยงานที่หักภาษี</u>	<u>จำนวนเงินที่หักไว้ (บาท)</u>
30 ธันวาคม 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	280.00
8 มกราคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	41.10
12 มกราคม 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	470.00
14 มกราคม 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	70.00
14 มกราคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	26.88
21 มกราคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	22.05
27 มกราคม 2543	บริษัท ทรัล แอนด์ เทรเลอร์ จำกัด	150.00
28 มกราคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	17.55
4 กุมภาพันธ์ 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	28.50
14 กุมภาพันธ์ 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	140.00
16 กุมภาพันธ์ 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	27.06
18 กุมภาพันธ์ 2543	บริษัท ทรัล แอนด์ เทรเลอร์ จำกัด	180.00
24 กุมภาพันธ์ 2543	กิจการร่วมค้า แอดวานซ์ เทคโนโลยีเนชั่นแนล	9,000.00
25 กุมภาพันธ์ 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	32.01
25 กุมภาพันธ์ 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	490.00
3 มีนาคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	30.93
3 มีนาคม 2543	บริษัท ทรัล แอนด์ เทรเลอร์ จำกัด	180.00
10 มีนาคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	29.55
10 มีนาคม 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	120.00
17 มีนาคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	29.97
24 มีนาคม 2543	บริษัท ช่วงสิงห์เชียงใหม่ จำกัด	10.65
24 มีนาคม 2543	บริษัท ทรัล แอนด์ เทรเลอร์ จำกัด	180.00
27 มีนาคม 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	560.00
27 มีนาคม 2543	กิจการร่วมค้า แอดวานซ์ เทคโนโลยีเนชั่นแนล	9,000.00
5 เมษายน 2543	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	980.00
7 เมษายน 2543	บริษัท ทรัล แอนด์ เทรเลอร์ จำกัด	150.00

บริษัท นิมซีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่

- บริษัทฯ คำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ โดยใช้วิธีเส้นตรง ร้อยละ 5 ต่อปี สำหรับอาคาร ร้อยละ 20 ต่อปี สำหรับยานพาหนะและทรัพย์สินอื่น
- บริษัทฯ ได้ยืมเงินจากผู้ถือหุ้น เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของกิจการ โดยไม่มีผลตอบแทนแต่อย่างใด
- กำไรต่อหุ้น คำนวณ โดยการหักกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นที่ออก ณ วันสิ้นปีบัญชี

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินสด	574,050.51
เงินฝากธนาคาร ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 520-6-4999-8	6,009,086.02
ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 021-604285-2	1,855,222.99
ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 037-6-0210-2	2,511,964.00
ธนาคารกรุงไทย เลขที่ 522-6-00071-0	<u>250,989.44</u>
รวมเงินสดและเงินฝากธนาคาร	<u>11,201,312.96</u>

3. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินทตรงจ่าย	300,000.00
ลูกหนี้อื่น	134,066.36
ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายรอการตัดบัญชี	292,061.41
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>726,127.77</u>

4. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดการตัดค่าเสื่อมราคาดังต่อไปนี้

รายการ ทรัพย์สิน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกมา	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี	อัตรา ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ปีปัจจุบัน	มูลค่าคงเหลือ สุทธิยกไป
อาคาร โกดัง	1,452,176.94	0.00	5	72,608.85	1,379,568.09
ส่วนปรับปรุงอาคาร	67,442.56	0.00	5	3,372.13	64,070.43
เครื่องมือเครื่องใช้	445,205.50	1,755,557.11	20	275,981.89	1,924,777.72
เครื่องใช้สำนักงาน	2,334,519.13	1,043,204.40	20	541,476.21	2,836,777.72
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	375,595.43	268,363.00	20	97,443.44	546,514.99
ยานพาหนะ	632,608.65	949,991.39	20	270,663.47	1,311,936.57
รวมทั้งสิ้น	5,307,548.21	4,017,112.90		1,261,545.99	8,063,115.12

5. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	(บาท)
เงินประกันการใช้โทรศัพท์	21,100.90
เงินประกันการใช้น้ำประปา	1,500.00
เงินมัดจำ	590,640.00
เงินประกันการเช่า	423,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1,036,240.90

6. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	(บาท)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	12,000.00
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	40,357.36
เงินประกันสังคมค้างจ่าย	220,556.00
เจ้าหนี้เงินประกันพนักงาน	3,038,784.00
เจ้าหนี้ค่าน้ำมัน	2,889,168.00
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,036,240.90

7. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	(บาท)
รายได้อื่น	1,832,685.03
ดอกเบี้ยรับ	<u>212,918.60</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	<u>1,036,240.90</u>

8. ต้นทุนการขนส่ง ประกอบด้วย

	(บาท)
ค่าน้ำมันรถ	8,028,846.10
ค่าขนส่ง	55,754,783.00
ค่าซ่อมรถ	872,543.82
ค่าเสื่อมราคายานพาหนะ	<u>270,663.47</u>
รวมต้นทุนการขนส่ง	<u>64,926,836.39</u>

9. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ประกอบด้วย

	(บาท)
ค่าอะไหล่	4,436,168.92
ค่าเสียหาย	365,030.77
เงินเดือน	43,898,531.50
ค่าจ้าง	1,070,000.00
โบนัส	2,445,903.00
ค่าไฟฟ้าและประปา	2,316,134.85
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	275,503.10
ค่าภาษีโรงเรือน	713,717.95
ค่าภาษีป้าย	4,318.00
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	1,650,659.92
ค่าไปรษณีย์และโทรเลข	4,873.00
ค่าโทรศัพท์	1,889,068.16
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	858,066.85
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	42,302.81

	(บาท)
ค่าโฆษณา	78,410.20
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	178,683.40
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร	47,466.71
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	13,228.40
ค่ายารักษาความปลอดภัย	565,010.48
ค่าอาหารและที่พัก (ค่ารับรอง)	18,429,517.00
ค่าเช่าสถานที่	1,230,593.76
ค่าซ่อมและบำรุงรักษา	648,094.24
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	652,116.43
ค่าวิชาชีพอิสระ	22,700.00
ค่าบริการการกุศล	66,321.50
ค่าสวัสดิการพนักงาน	737,717.95
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	20,451.00
ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	15,506.10
ค่าเบี้ยประกันภัย	92,220.09
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	<u>990,882.52</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	<u>65,350,948.71</u>

บริษัท นิมชีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544

	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและชำระแล้ว	กำไร(ขาดทุน) สะสม	หน่วย:บาท รวม
ยอดคงเหลือต้นงวด 2544	1,000,000.00	2,889,292.55	3,899,292.55
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด	0.00	(616,917.80)	(616,917.80)
ยอดคงเหลือที่ปรับปรุงแล้ว	1,000,000.00	2,272,374.75	3,272,374.75
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	0.00	654,760.10	654,760.10
ยอดคงเหลือปลายงวด 2544	1,000,000.00	2,927,134.85	3,927,134.85

ภาคผนวก ข
พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก
พ.ศ. 2522

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก
พ.ศ. 2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการขนส่งจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522"

มาตรา 2* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*[รท.2522/38/1พ/21 มีนาคม 2522]

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2497
- (2) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2510
- (3) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2518

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

- (1) "การขนส่ง" หมายความว่า การขนคน สัตว์ หรือสิ่งของโดยทางบกด้วยรถ
- (2) "การขนส่งประจำทาง" หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนด
- (3) "การขนส่งไม่ประจำทาง" หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างโดยไม่จำกัดเส้นทาง

- (4)*"การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก" หมายความว่า การขนส่งคนหรือสิ่งของหรือคนและสิ่งของรวมกันเพื่อเดินทางตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนดด้วยรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินสี่พันกิโลกรัม
- (5)*"การขนส่งส่วนบุคคล" หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินกว่าหนึ่งพันกิโลกรัม
- (6) "การขนส่งระหว่างจังหวัด" หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างจังหวัดกับจังหวัด
- (7) "การขนส่งระหว่างประเทศ" หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ
- (8) "การรับจัดการขนส่ง" หมายความว่า การรับจ้างรวบรวมคน สัตว์หรือสิ่งของ และจัดให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำการขนส่งจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งในความรับผิดชอบของผู้รับจัดการขนส่ง
- (9) "รถ" หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบก ซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และหมายความรวมถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่รถไฟ
- (10) "ผู้ตรวจการ" หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจการขนส่ง
- (11) "พนักงานตรวจสภาพ" หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจความมั่นคงแข็งแรง ความสะอาด ความเรียบร้อย และความเหมาะสมของสภาพรถที่นำมาใช้ในการขนส่ง
- (12) "นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี
- (13) "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง หรือคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี
- (14) "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก
- (15) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
- *[มาตรา 4 (4) และ (5) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523]

มาตรา 5* พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (1) การขนส่งโดยรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร
- (2) การขนส่งโดย
- (ก) รถยนต์รับจ้างที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์

รับจ้างระหว่างจังหวัดที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์บริการที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(ข) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้าง

(ค) รถยนต์สามล้อ รถจักรยานยนต์ และรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(3) การขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[มาตรา 5 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6)พ.ศ. 2537]

มาตรา 6 ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลางมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งระหว่างจังหวัดและการขนส่งระหว่างประเทศ ให้นายทะเบียนกลางเป็นนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตกรุงเทพมหานครให้ขนส่งจังหวัดเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตจังหวัดของตนในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจมอบหมายกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดทำแทนได้การมอบหมายตามวรรคสี่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามาตรา 7 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสภาพกับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวงกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก

มาตรา 8 ให้มีคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกคณะหนึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการกองประมาณผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย อธิบดีกรมทางหลวงเป็นกรรมการ และ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย และมีความรู้หรือความชัดเจนในการขนส่ง การเศรษฐกิจหรือกฎหมายให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการ และเลขานุการคณะกรรมการให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็นมาตรา 9 ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อมให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้นกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้มาตรา 10 ผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- (1) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (2) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา 11 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10

มาตรา 12 ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

มาตรา 13 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 14 คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายการขนส่งทางบกระยะสั้นและระยะยาวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (2) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและดำเนินการสถานีขนส่งเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (3) กำหนดมาตรการและแผนพัฒนาการขนส่งทางบกเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยและความสะดวกในการขนส่งทางบก เพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ
- (5) กำหนดการห้ามรับจดทะเบียนรถเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ
- (6) ประสานงานที่เกี่ยวข้องระหว่างกันในการขนส่งทางบกตลอดจนประสานงานด้านการขนส่งทางบกกับการขนส่งทางน้ำและการขนส่งทางอากาศ
- (7) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขนส่งทางบก

มาตรา 15 คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ให้นำมาตรา 12 และมาตรา 13 มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการ โดยอนุโลม

หมวด 2

คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก

มาตรา 16 ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง คณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบทหรือผู้แทน อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรมทางหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทนเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยให้มีผู้มีความรู้และมีความชัดเจนในการขนส่งรวมอยู่ด้วยให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็นมาตรา 17 ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน โดยมีนายกเทศมนตรีในจังหวัดนั้นรวมอยู่ด้วยหนึ่งคนเป็นกรรมการให้ขนส่งจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการคณะ

กรรมการให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา 18 ให้นำมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12

และมาตรา 13 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง และคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดลักษณะของการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง
- (2) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ
- (3) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ
- (4) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่ง โดยรถขนาดเล็ก
- (5) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง
- (6) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (7) กำหนดอัตราค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่ง
- (8) กำหนดสถานที่ จัดให้มีหรือจัดตั้ง และระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่ง
- (9) กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน
- (10) กำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องเข้าหยุดหรือจอดเพื่อการรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่ง
- (11) กำหนดที่หยุดหรือจอดรถเพื่อรับส่งผู้โดยสาร
- (12) วางมาตรการในการกำหนด อนุญาต เพิกถอนการอนุญาตและการควบคุมกิจการขนส่งทางบก
- (13) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกการกำหนดตาม (2) (3) (4) (8) (9) และ (10) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 20 ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทาง
- (2) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทาง
- (3) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่ง โดยรถขนาดเล็ก

- (4) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (5) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกและคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางการกำหนดตาม (1) และ (4) เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแล้วจึงจะใช้บังคับได้ และการกำหนดตาม (1) (2) และ (3) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 21 คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ให้นำมาตรา 12 และมาตรา 13 มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา 22 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการการขนส่งทางบก เพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้คณะกรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ซึ่งขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้

หมวด 3

การประกอบการขนส่ง

มาตรา 23 ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยสารขนาดเล็ก หรือการขนส่งส่วนบุคคล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 24 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งโดยสารขนาดเล็ก ต้องมีสัญชาติไทยในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยและ

- (1) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย
- (2) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(3) ในกรณีที่บริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย หรือต้องเป็นของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด หรือต้องเป็นของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และบริษัทจำกัดนั้น ต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้มีการออกหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(4) ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ต้องเป็นผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทยในกรณีที่ผู้ถือหุ้นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะต้องมีลักษณะตาม (1) (2) (3) หรือ (4) แล้วแต่กรณีให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามความจำเป็น หรือมีเหตุพิเศษเป็นการเฉพาะรายได้

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลาง โดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางและผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่ออนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงให้นำมาตรา 28 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 34 และมาตรา 36 มาใช้บังคับแก่การประกอบการขนส่งระหว่างประเทศโดยอนุโลมมาตรา 26 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศมาใช้ประกอบการขนส่งในประเทศไทย เว้นแต่เพื่อการขนส่งระหว่างประเทศและได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลางแล้วผู้ประจํารถตามมาตรา 92 ซึ่งประจําในรถตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ และหรือตามข้อตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ

มาตรา 27 ใบอนุญาตประกอบการขนส่งมีสี่ประเภท คือ

- (1) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง
- (2) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง
- (3) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก
- (4) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ใบอนุญาต

ประกอบการขนส่งไม่ประจำทางหรือใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ใช้เป็นใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลได้ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถผิดประเภทตามที่ระบุไว้ข้างต้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนเป็นครั้งคราวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา 28 ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางให้มีอายุเจ็ดปีนับแต่วันออกใบอนุญาต ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบอนุญาตผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ แต่การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางและใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันการขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29* บทบัญญัติมาตรา 23 มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา วัด มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว สภากาชาดไทย สถานพยาบาล รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนตั้งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ*[มาตรา 29 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2523]

มาตรา 30 ให้นายทะเบียนกลางเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในกรุงเทพมหานคร การขนส่งระหว่างจังหวัด และการขนส่งระหว่างประเทศ และให้นายทะเบียนประจำจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในจังหวัดของตนในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา 31 ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

- (1) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (2) สิทธิในรถที่ใช้ประกอบการขนส่งของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง
- (3) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏ

ประจํารถทุกคัน

- (4) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก
- (5) จำนวนผู้ประจํารถ
- (6) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (7) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (8) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ
- (9) ที่ที่รถจะต้องหยุดในระหว่างเส้นทาง
- (10) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง
- (11) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ
- (12) เวลาทำงานประจําวันในการประกอบการขนส่ง
- (13) สถานที่เก็บ ช่อม และบำรุงรักษารถ
- (14) การประกอบกิจการอื่นนอกจากการประกอบการขนส่งประจําทาง
- (15) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจําทางต้องจัดให้มีประกาศเงื่อนไขตาม (6) (7) (8) (9) และ (11) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนดมาตรา 32 ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจําทางให้นายทะเบียน โดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

- (1) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (2) ลักษณะ ชนิดและขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจํารถทุกคัน

(3) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก

(4) จำนวนผู้ประจํารถ

(5) ที่งที่ทำการขนส่ง

(6) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง

(7) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(8) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ

(9) สถานที่เก็บ ช่อม และบำรุงรักษารถ

(10) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจําทางต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (7) และ

(8) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา 33 ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้นายทะเบียน โดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

- (1) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (2) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน
- (3) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุก และวิธีการบรรทุก
- (4) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ
- (5) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (6) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (7) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ต้องจัดให้มีประกาศเงื่อนไขตาม (5) และ (6) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา 34* ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้นายทะเบียนกำหนดเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

- (1) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (2) ลักษณะ ชนิด และขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน
- (3) สถานที่เก็บ ช่อม และบำรุงรักษา
- (4) จำนวนผู้ประจำรถ
- (5) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[มาตรา 34 (1) (2) (3) แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 มาตรา 34 (4) และ (5) เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535]

มาตรา 35 ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องจัดให้มีสมุดประจำรถ ประวัติผู้ประจำรถ และหรือใบกำกับสินค้าที่ทำการขนส่งและต้องทำรายงานเกี่ยวกับการขนส่งและอุบัติเหตุที่เกิดจากการขนส่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 36* ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องจัดให้มีอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่ง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[มาตรา 36 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535]

มาตรา 37 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจัดให้มีที่พักรถโดยสารตามระยะทาง โดยมีลักษณะ ขนาด จำนวน และจุดที่ตั้งของที่พักรถโดยสารตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 38 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง เพิ่ม ลดหรือยกเว้นค่าขนส่งหรือค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา 39 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้รถที่ได้รับอนุญาตทำการขนส่งนอกเส้นทาง หรือนอกท้องที่ที่ได้รับอนุญาตแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา 40 ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางกระทำการขนส่งอันมีลักษณะเช่นเดียวหรือคล้ายกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางหรือมีลักษณะเป็นการแย่งผลประโยชน์กับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางในเส้นทางที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางได้รับอนุญาต

มาตรา 41 ในกรณีที่มิเหตุฉุกเฉิน หรือมีความจำเป็นที่จะแก้ไขสถานการณ์เพื่อให้การขนส่งได้รับความสะดวกหรือให้มีรถเพียงพอแก่การขนส่งนายทะเบียนมีอำนาจที่จะสั่งเปลี่ยนแปลงเส้นทาง การเดินรถ เวลา และจำนวนเที่ยวของการเดินรถ หรือให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้ได้ส่งรถที่ตนได้รับอนุญาตไปช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวตามควรแก่กรณีแล้วให้รายงานคณะกรรมการโดยเร็ว

มาตรา 42 ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องแสดงใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา 43 ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบการขนส่งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

มาตรา 44 ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มาตรา 45 ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถยนต์เล็กซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ค

พระราชบัญญัติ

การจราจรทางบก

พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติ

จราจรทางบก

พ.ศ. 2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522"

มาตรา 2* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป *[รก.2522/8/1พ./29 มกราคม 2522]

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช 2477
- (2) พระราชบัญญัติจราจรทางบก แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2478
- (3) พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2481
- (4) พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508
- (5) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 59 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

- (1) "การจราจร" หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ ต้อนสัตว์
- (2) "ทาง" หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจร

หรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

- (3) "ทางเดินรถ" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดิน ได้หรือเหนือพื้นดิน
- (4) "ช่องเดินรถ" หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้
- (5) "ช่องเดินรถประจำทาง" หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนด
- (6) "ทางเดินรถทางเดียว" หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับรถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด
- (7) "ขอบทาง" หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ
- (8) "ไหล่ทาง" หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมีได้จัดทำเป็นทางเท้า
- (9) "ทางร่วมทางแยก" หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกันรวมบรรจบกัน หรือติดกัน
- (10) "วงเวียน" หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก
- (11) "ทางเท้า" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทางหรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน
- (12) "ทางข้าม" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือดอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับได้หรือเหนือพื้นดินด้วย
- (13) "เขตปลอดภัย" หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดรอก่อนจะข้ามทางต่อไป
- (14) "ที่คับขัน" หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวางหรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย
- (15) "รถ" หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง
- (16) "รถยนต์" หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

- (17) "รถจักรยานยนต์" หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีก ไม่เกินหนึ่งล้อ
- (18) "รถจักรยาน" หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มีไซ้เป็นการลากเข็น
- (19) "รถลูกเงิน" หมายความว่า รถดับเพลิงและรถพยาบาลของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ใช้ไฟสัญญาณแสงสว่างหรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้
- (20) "รถบรรทุก" หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์
- (21) "รถบรรทุกคนโดยสาร" หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกินเจ็ดคน
- (22) "รถโรงเรียน" หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน
- (23) "รถโดยสารประจำทาง" หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง
- (24) "รถแท็กซี่" หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ไม่เกินเจ็ดคน
- (25) "รถลากจูง" หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถหรือเครื่องมือการเกษตรหรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ
- (26) "รถพ่วง" หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง
- (27) "มาตรแท็กซี่" หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี่โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี่หรือโดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี่
- (28) "ผู้ขับขี่" หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากเข็นยานพาหนะ
- (29) "คนเดินเท้า" หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย
- (30) "เจ้าของรถ" หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย
- (31) "ผู้เก็บค่าโดยสาร" หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร
- (32) "ใบอนุญาตขับขี่" หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจ้างใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อ

เลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(33) "สัญญาณจราจร" หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(34) "เครื่องหมายจราจร" หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏ ในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่หรือไล่ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมาย นั้น

(35) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(36) "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมตำรวจ

(37) "เจ้าพนักงานจราจร" หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(38) "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(39) "อาสาจราจร" หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจรและได้รับ แต่งตั้งจากอธิบดีให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัตินี้

* (40) "ผู้ตรวจการ" หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

*[มาตรา 4 (40) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542]

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มี อำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ 1**การใช้รถ****หมวด 1****ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง**

มาตรา 6 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตรายหรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่งกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อนกฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง และใช้การได้ดี สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่งและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมาย เลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 8 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจแลเห็นทางพอแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้วัสดุกรองแสงกับรถที่นำมาใช้ในทางเดินรถได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากถูไปบนทางเดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 10 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่วางมาใช้ในทางเดินรถ เว้นแต่เป็นรถที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา 10 ทวิ* ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุ่น ควัน ละออง เคมี่ หรือเสียงเกิน

เกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

*[มาตรา 10 ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535]

หมวด 2

การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา 11 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้ง ภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 12 รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณ โดยเฉพาะดังต่อไปนี้

- (1) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร
- (2) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (3) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร ส่วนรถอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ เสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีดเสียงที่แตกพร่า เสียงหลายเสียง เสียงดังกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหารหรือตำรวจหรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณวับวาบหรือใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ ในการนี้อธิบดี

จะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณหรือเสียงสัญญาณรวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถดังกล่าวด้วยก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 14 การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้ การใช้เสียงสัญญาณของรถหรือการกำหนดเงื่อนไขในการใช้เสียงสัญญาณในเขต

หรือท้องที่ใด ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 15 รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่ในทางเดินรถและในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา 11 หรือมาตรา 61 ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ไฟสัญญาณแสงแดงหรือธงสีแดงตามวรรคหนึ่ง จะใช้ชนิดลักษณะหรือจำนวนเท่าใด ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกของเหลวไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิสี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียสหรือต่ำกว่านั้น หรือที่บรรทุกก๊าซไวไฟต้องปฏิบัติตามมาตรา 15 และมาตรา 56 แต่ไฟสัญญาณที่ใช้ นั้นต้องมีใหม่เป็นชนิดที่ใช้เชื้อเพลิง

มาตรา 17 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นใดต้องจัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิง และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ลักษณะ และวิธีการติดป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิงตลอดจนเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 3

การบรรทุก

มาตรา 18 รถโรงเรียน รถบรรทุก หรือรถบรรทุกคนโดยสารจะใช้บรรทุกคนสัตว์ หรือสิ่งของชนิดหรือประเภทใด ในลักษณะใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อเจ้าของรถร้องขอเจ้าพนักงานจราจรจะผ่อนผัน โดยอนุญาตเป็นหนังสือเป็นการชั่วคราวเฉพาะรายก็ได้

มาตรา 20 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้ คน สัตว์ หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น ร่วงไหล สังกัด ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถอันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ทางสกปรกเปรอะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ลักษณะ 2

สัญญาณจรรยาจรและเครื่องหมายจรรยาจร

มาตรา 21 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจรรยาจรและเครื่องหมายจรรยาจรที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบสัญญาณจรรยาจร เครื่องหมายจรรยาจรและความหมายของสัญญาณจรรยาจรและเครื่องหมายจรรยาจร ให้อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย

มาตรา 22 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจรรยาจรหรือเครื่องหมายจรรยาจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(1) สัญญาณจรรยาจร ไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่ จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (2) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

(2) สัญญาณจรรยาจร ไฟสีแดงหรือเครื่องหมายจรรยาจรสีแดงที่มีคำว่า "หยุด" ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

(3) สัญญาณจรรยาจร ไฟสีเขียวหรือเครื่องหมายจรรยาจรสีเขียวที่มีคำว่า "ไป" ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจรรยาจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

* (4) สัญญาณจรรยาจร ไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป หรือสัญญาณจรรยาจร ไฟสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจรรยาจร ไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป ให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือขับรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้และต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาทางขวาก่อน

(5) สัญญาณจรรยาจร ไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใดเปิดทางด้านใดให้ผู้ขับขี่ที่มาทางด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้วจึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

(6) สัญญาณจรรยาจร ไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใดให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไปต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจรรยาจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจรรยาจรแสดงให้เลี้ยว การ

เข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจรรยาจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

*[มาตรา 22 (4) แก้ไข โดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535]

มาตรา 23 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือไฟสีแดงติดตั้งไว้เหนือช่องเดินรถ มากกว่าสองช่องขึ้นไปต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) สัญญาณจราจรไฟสีแดงที่ทำเป็นรูปกากบาทเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรถใดห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถนั้น
- (2) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวที่ทำเป็นรูปลูกศรอยู่เหนือช่องเดินรถใดให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในช่องเดินรถนั้นขับรถผ่านไปได้

มาตรา 24 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลงและโบกมือไปข้างหน้าให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหลังขับรถผ่านไปได้
- (2) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น แล้วโบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับรถผ่านไปได้
- (3) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ
- (4) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น โบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไปได้
- (5) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าและด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

การหยุดรถตามมาตรานี้ ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตร

มาตรา 25 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที

(2) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกันให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไป

มาตรา 26 ในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามมาตรา 22 หรือสัญญาณจราจรตามมาตรา 23 ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้น เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา 27 สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีเหตุอันสมควรให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานทำ ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏซึ่งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจรในทางที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 21

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ซักเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทาง

มาตรา 30 สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ทำ ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในทางโดยฝ่าฝืนมาตรา 28 หรือมาตรา 29 เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึด รื้อถอน ทำลาย หรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้

ลักษณะ 3
การใช้ทางเดินรถ

_____

หมวด 1

การขับรถ

_____

มาตรา 31 นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในลักษณะ 4 ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง การใช้ทางเดินรถให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

มาตรา 32 ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก คนชราหรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา 33 ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (1) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (2) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

มาตรา 34 ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทางเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (1) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (2) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณ ใกล้ทางร่วมทางแยก
- (4) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

* (5) เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย

*[มาตรา 34 (5) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535]

มาตรา 35* รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุก คนโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปหรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกิน

หนึ่งพันหกหรือกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

*[มาตรา 35 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2529]

มาตรา 36 ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้าเปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อบังคับของเจ้าพนักงานจราจร

ถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือสภาพของทัศนวิสัยการให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลังมองเห็นได้ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณ

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถหรือหยุดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา 37 การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) เมื่อจะลดความเร็วของรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

(2) เมื่อจะหยุดรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น

(3) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง

(4) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่

(5) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอ

ระดับไหล่ และงอข้อมือชูขึ้น โบกไปทางซ้ายหลายครั้งเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ในกรณีที่รถยนต์นั้นมีเครื่องขับอยู่ทางด้านซ้าย ให้ผู้ขับขี่ใช้ไฟสัญญาณแทนการใช้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา 38 การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ

* (2) เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีขาวหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่จะเลี้ยว เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

(3) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพันหรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถทางด้านซ้ายของรถ

*[มาตรา 38 (2) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535]

มาตรา 39 เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใด ใดจัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ถือเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลักในทางเดินรถที่แคบ เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถเพื่อให้รถสวนกันได้อย่างปลอดภัย ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้อย่างปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกันผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไปได้ ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไปได้

มาตรา 40 ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะเวลาที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังไปโดนรถคันอื่น

มาตรา 41 ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียว ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา 42 ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทาง สำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่ง ล่องทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างกั้นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกั้นกันแสดงว่าทางเดินรถ

นั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าว ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (1) ในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (2) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (3) ในลักษณะที่คขวางการจราจร
- (4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือ ไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้าน ได้พอแก่ความปลอดภัย
- (6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ หรือกลับรถ
- (7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ
- (8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรา 43 ทวิ* ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า ได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็วและเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้วหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพก็ให้ปล่อยตัวไปทันที การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

*[มาตรา 43 ทวิ เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542]

มาตรา 43 ตริ* ในกรณีที่มิเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา 142 ด้วย

*[มาตรา 43 ตรี เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542]

มาตรา 43 จัตวา* ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ(2) หรือมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

*[มาตรา 43 จัตวา เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542]

มาตรา 43 เบญจ* ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 43 ทวิ และมาตรา 43 ตรี ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตนซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

*[มาตรา 43 เบญจ เพิ่มความโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542]

หมวด 2

การขับแข่งและผ่านขึ้นหน้า

มาตรา 44* ผู้ขับขี่ซึ่งประสงค์จะขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ ต้องให้สัญญาณ โดยกระพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา 37 (3) หรือมาตรา 38 (3) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นกักรีดขวางรถอื่นที่กำลังแข่งแล้ว จึงจะแข่งขึ้นหน้าได้ การแข่งต้องแข่งด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแข่งพอสมควร เมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแข่งไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้วจึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้

*[มาตรา 44 วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535]

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้ายเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (1) รถที่จะถูกแข่งกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา
- (2) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป การขับรถแข่งด้านซ้ายตาม (1) หรือ (2) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะกระชั้นชิดและมีความปลอดภัยพอ

มาตรา 46 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขั้บรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แข่งได้
- (2) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยกวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ
- (3) เมื่อมีหมอก ฝน ฝุ่นหรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร
- (4) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา 47 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขั้บรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นถ้าเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตราย หรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถ ในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจรและทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขั้บรถหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางถ้าเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา 48 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขั้บรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถคันอื่นถ้าเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจรแต่ทั้งนี้จะขั้บรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรา 49 เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงขึ้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลังผู้ขับขี่ซึ่งขั้บรถที่มีความเร็วช้า หรือรถที่ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขั้บไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านขึ้นหน้าผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตามมาตรา 37 (3) หรือมาตรา 38 (3) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มียรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิด และต้องลดความเร็วของรถและขั้บรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถที่จะแซงผ่านขึ้นหน้าได้โดยปลอดภัย

หมวด 3

การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ

มาตรา 50 การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา 51 การเลี้ยวรถ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

(ก) ในกรณีที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้าย

(ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้ และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้าย ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้ เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(2) ถ้าจะเลี้ยวขวา

(ก) สำหรับทางเดินรถที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้ เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขน ให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปได้โดยไม่ต้องอ้อมเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ - สกุล นางสาวอรุโณทัย สุวิทย์ศักดิ์านนท์
- วัน เดือน ปีเกิด 9 ตุลาคม 2520
- ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัญชีบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2543
- ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี สำนักงานสรรพากร
จังหวัดลำพูน